

Kommunernes Skolebiblioteksforenings Forfatterpris 2011 ved Edvard Pedersens Biblioteksfond

Prisoverrækkelse ved Nick Allentoft

Torsdag den 5. maj 2011

Det er 30 år siden, vi første gang uddelte Kommunernes Skolebiblioteksforenings Forfatterpris, som nu er Danmarks næststørste børnelitterære pris. Den slags måler man på prisens beløb, og det giver anledning til at sende en stor tak til Edvard Pedersens Biblioteksfond, der hvert år donerer de 20.000 kr., der følger med æren.

Der er gået et grundigt arbejde forud for valget af årets prismodtager. Medlemmerne af foreningens faglige udvalg, som forstår sig på bøger og undervisning, indstiller efter stort forarbejde tre forskellige forslag til hovedbestyrelsen.

Lad mig læse højt, hvad prisen skal gives for:

Forfatterprisen uddeles hvert år til en dansk forfatter, der gennem sit forfatterskab har ydet et særligt skøn- eller faglitterært bidrag til børns og unges oplevelser og/eller viden.

Forfatterskabet symboliseres sædvanligvis gennem en enkelt titel, der er udkommet det seneste år forud for prisuddelingen. Titlen udnævnes til "Årets Bog". Prisen kan også gives for en serie eller andet, når blot en del af værket er udkommet i det pågældende år og opfylder kriterierne om bemærkelsesværdig kvalitet. I særlige tilfælde kan prisen uddeles til en illustrator, hvis denne har ydet en så fremragende indsats for børns og unges læseoplevelse, at det kan sidestilles med et forfatterskab.

I år valgte hovedbestyrelsen at give prisen for – lad mig afsløre det – en serie, nemlig serien om Vitello. Der er (indtil videre) 12 bøger i serien. Lad mig læse indledningen af en af dem:

Drengen de kaldte Vitello boede med Mor i et rækkehus lige ved siden af ringvejen. Trafikken larmede en del, men det lå centralt. Mor og Vitello havde en ret ny Audi, og der var kun en enkelt ridse i lakken. Inde ved siden af boede fru Wiedemann med en meget tyk kat. Det var hun også selv. Meget tyk altså. Naboerne til den anden side var fra et fremmed land, og ingen vidste hvad de hed. De gik med nattøj, og Mor kaldte dem hottentotterne. Der var den del andre folk i de andre rækkehuse.

Der ud over slås det i bøgerne fast, at Mor som ung var et par måneder i Italien, at hun godt kan lide et glas vin, at de ofte får spaghetti med smør og riveost, samt at hans far er en sjuft.

Med valget af serien må prisen i år også gå til et stærkt team: Kim Pupz Aakeson, som har forfattet ordene til bøgerne, og Niels Bo Bojesen, som er illustrator af de fantastiske billeder i bøgerne.

En serie som denne er en helhed. Tekst og billede spiller sammen på en enestående måde, som gør det let at identificere sig med Vitello og få stor sympati for denne dejlige, håbløse, almindelige og ualmindelige dreng.

Serien, der henvender sig til børn – måske især drenge - i alderen 5 til 9 år, er en moderne, opdateret og blandet version af de klassikere, vi alle selv har elsket som børn: Emil fra Lønneberg, Ole Lund Kirkegaards spradebasser, Alfons Åberg og mange andre. Samtidig er de noget helt for sig selv og har sin helt egen måde at tale til børnene på.

Historierne bliver fortalt fra børneperspektiv, og selv om det ofte er ved at gå gruelig galt, ender alle historierne lykkeligt. I én bog bliver det sat i perspektiv, at barnet – uanset hvad – er det vigtigste i hele verden.

Tekst og illustrationer er fuldstændig integreret. Alle opslag er gennemfarvede i hver sin klare farve og udgør en del af helheden, hvor teksten spiller ind som en del af illustrationen og omvendt. Tilsammen giver det en perfekt balance mellem vildskab og ømhed.

Kim Fupz Aakesons sprog er let forståeligt, men rummer samtidig elementer, der giver anledning til at tænke over både sætninger og ord. Hvem på fem år ved måske, hvad sjuft betyder? Vitello ved det heller ikke... Så er der åbnet for samtale.

Niels Bo Bojesens illustrationer er enkle, men alligevel meget udtryksfulde og fulde af sjove detaljer som bukser, der er ved at falde af, ting, man ikke havde tænkt over, hørte til i situationen, og et væld af detaljer, der understreger teksten.

Bøgerne er også befriende politisk ukorrekte. For eksempel kan Mor godt lide at drikke et glas vin – og måske et glas for meget - man må gerne have fordomme overfor tykke mennesker og give fremmede øgenavne – og man kan blive hevet i ørerne af de voksne.

Og så er der alle bandeordene. Både børn og voksne bander – så det lader Kim Fupz Aakeson dem også gøre her.

Som far til tre raske drenge i målgruppen har jeg ved efterprøvning kunnet konstatere, at det er korrekt, at der her er tale om noget ganske særligt. Drengene har en ny favoritbog alt efter dagens oplevelser og humør.

Jeg kan derfor også personligt skrive under på, at det er en fremragende serie, der er selvskreven til Kommunernes Skolebiblioteksforenings pris. Jeg er glad for, at vi valgte netop jer, og hvis der skulle komme flere bøger i serien, vil de blive hilst meget velkommen.

Der har gennem de seneste år været tradition for, at forlaget, der har udgivet bogen eller bøgerne, som har udløst prisen, har udgivet en plakat, som foreningen senere har sendt ud til landets skoler. Sådant er det også i år, og jeg vil gerne sige tak til forlaget Gyldendal for den flotte plakat..

Til sidst vil jeg på foreningens vegne sige tak til Edvard Pedersens Biblioteksfond for donationen af de 20.000 kr., der gør det muligt at uddele den fornemme pris. Og tak til makkerparret Kim Fupz Aakeson og Niels Bo Bojesen for at give et særligt bidrag til børns læseoplevelse.

Rigtig hjertelig tillykke begge to!